

ІНВЕСТИВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ МИКОЛАЇВЩИНИ ПОТРЕБУЄ ВДОСКОНАЛЕННЯ

THE AGRICULTURAL ENTERPRISES' INVESTMENT OF MYKOLAYIV REGION REQUIRES THE IMPROVEMENT

Алла БУРКОВСЬКА,
кандидат економічних наук,
Миколаївський державний
аграрний університет

Alla BURKOVSKA,
PhD Economics,
Mykolayiv State Agrarian University

Іван БУРКОВСЬКИЙ,
кандидат технічних наук,
Миколаївський державний
аграрний університет

Ivan BURKOVSKY,
PhD Technics,
Mykolayiv State Agrarian University

Основним принципом програми економічного розвитку України є модернізація вітчизняної економіки. Наша держава має великий, практично необмежений потенціал сільського господарства. Специфіка сільськогосподарського виробництва зумовлює об'єктивну необхідність його забезпечення інвестиціями, без яких неможливі належні ринкові перетворення, що мають на меті зростання темпів розвитку виробництва аграрної продукції.

Застосування новітніх енерго- та ресурсозберігаючих технологій і сучасної техніки сприяє зменшенню витрат виробництва, збільшенню обсягів продукції, яка виробляється, покращенню її якості, що створює для сільськогосподарського підприємства можливість ефективного функціонування в умовах конкуренції. Усе це переконливо свідчить про необхідність посилення уваги до активізації інвестування сільськогосподарських товаровиробників. Саме це має прискорити приєднання України до світової системи господарювання.

Дослідженню проблем, що накопичилися у сфері інвестування аграрного сектора економіки нашої країни, приділяється значна увага досить широким колом вітчизняних учених-економістів. Однак, на наш погляд, все ще залишаються не до кінця вирішеними деякі аспекти цієї проблеми на регіональному рівні. Метою статті є висвітлення сучасного стану, виявлення існуючих недоліків і напрямів удосконалення інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки Миколаївської області.

Здійснення інвестиційної діяльності визначає темпи економічного зростання кожного окремого регіону, позитивно впливає на відтворення основних і оборотних засобів та робочої сили.

Умови інвестиційної діяльності на регіональному рівні формуються під впливом цілого ряду законодавчих та економічних факторів. Як показує практика, зміни в економіці країни суттєво впливають на надходження й використання інвестицій у кожному окремому її регіоні, а відсутність інвестицій зменшує економічне зростання.

Ефективне господарювання можливе лише за умов належного використання інвестиційного потенціалу регіону. Залучення відповідних сум інвестиційних ресурсів у регіон – складне завдання, що потребує першочергового вирішення. Сьогодні, на жаль, аграрна сфера економіки нашої країни не є привабливою для іноземних інвесторів. Це пояснюється перш за все наявністю великої кількості непередбачуваних ризиків у цій сфері та тривалістю періоду виробництва сільськогосподарської продукції.

Існуючий нині диспаритет цін на промислову продукцію, що постачається селу –

з одного боку, і продукти, які виробляються аграрними підприємствами – з другого, негативно впливають на прибутковість діяльності останніх. А така ситуація в результаті призводить до зниження інвестиційної привабливості сільськогосподарських формувань.

Фактичний обсяг інвестицій у сільське господарство порівняно з його потребами, на жаль, є недостатнім. Однак слід зазначити, що останнім часом збереглася позитивна тенденція інвестиційної діяльності підприємств АПК, що свідчить про підвищення його інвестиційної привабливості як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. Це пояснюється тим, що іноземних інвесторів приваблюють родючі українські чорноземи й порівняно дешева робоча сила.

Проте слід визнати, що залучення іноземних інвестицій в економіку нашої країни, у тому числі й Миколаївщини, гальмується рядом факторів. Зокрема, поки що відсутні ефективні механізми управління використанням іноземних інвестицій – як на державному, так і на регіональному рівнях. Загальновідомо, що найважливішими складовими інвестиційної привабливості регіону є: рівень розвитку економіки, природні ресурси і стан екології; географічне положення; енергетичні ресурси; якість робочої сили; рівень розвитку й доступність інфраструктури. Рівень інвестиційної привабливості сільського господарства для іноземних інвесторів в умовах економічної кризи значною мірою залежить від можливості експорту виробленої за їх участю продукції на зовнішні ринки.

Серед регіонів нашої країни лідерами щодо залучення іноземних інвестицій у галузі сільського господарства є: Київська область (138 млн. доларів США), Львівська (113 млн. доларів США), Івано-Франківська (73,4 млн. доларів США), Дніпропетровська (56,6 млн. доларів США) [1]. Привабливим для інвестування регіоном на півдні України, зокрема, є Миколаївська область, що спричинено її вигідним географічним положенням, значним промисловим та науково-технічним потенціалами, розвиненістю транспортної інфраструктури, висококваліфікованими трудовими ресурсами, наявністю природних багатств, доступністю ринків країн СНД, Європи, Азії та Африки.

Серед регіонів України Миколаївська область за оцінкою соціально-економічного розвитку в січні-вересні 2010 року посідала 4 місце [2]. За цей період підприємствами Миколаївської області залучено 14,4 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що на 4 млн. доларів США менше, ніж за аналогічний період 2009 року. Із країн Євросоюзу залучено понад 85% загального обсягу інвестицій, із країн СНД – 8%, решта – з інших країн

У статті висвітлено сучасний стан, виявлено існуючі недоліки та напрями вдосконалення інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки Миколаївської області.

Investment management of Mykolayiv region's agrarian economic sector: the current state is revealed; the existing shortcomings and improvement directions are found out.

світу. Протягом вказаних вище дев'яти місяців 2010 прями іноземні інвестиції надійшли з 11 країн світу (тоді як за той же період 2009 – з 20 країн).

Найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку Миколаївщини надійшли в 2010 році з Кіпру та Росії, решта – з Азербайджану, Барбадосу, Белізу, Віргінських (Британських) островів, Канади, Нідерландів, Сент-Кітсу і Невісу, Туреччини та Франції. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій станом на 01.10.2010 з початку інвестування становить 175,7 млн. доларів США [3; 4]. Майже всі надходження здійснені в грошовій формі. На нашу думку, Миколаївському регіону, як і Україні в цілому, необхідно, щоб іноземні інвестори більш активно впроваджували в нас сучасні енерго- та ресурсозберігаючі технології та інші досягнення.

З метою полегшення залучення інвестиційних ресурсів, утворення робочих місць і розвитку економіки урядом нашої країни має складатися відповідний інвестиційний план. Для цього необхідно вивчити й визначити привабливість кожного регіону, району, міста, земельної ділянки.

Слід сказати, що на Миколаївщині кожним адміністративним районом вже розробляються інвестиційні паспорти, у яких зазначаються можливі цікаві для потенційних інвесторів напрями діяльності. Миколаївська область перш за все приваблива для інвесторів, які працюють у таких сферах, як сільське господарство та переробка аграрної продукції, зокрема виноробство.

Окрім цього, слід зазначити, що в Миколаївському регіоні велику увагу приділено залученню інвестицій у розвиток і модернізацію агропромислового виробництва. Так, понад 11 млн. грн. на сьогодні вклав у свій розвиток і модернізацію Баштанський сирзавод. У 2010 році на Бандурському (Первомайський район) маслоекстракційному заводі введено в експлуатацію потужності з переробки насіння соняшнику, сої, ріпаку загальною вартістю проекту 75 млн. доларів США. ТОВ «Коблево» інвестує кошти в розвиток і модернізацію свого винзаводу (на загальну суму 150 млн. грн.). Значні кошти інвестовано в підприємства «Зелений Гай» та «Сандора». На будівництво риборозплідного комплексу виділено 700 тис. грн. [2].

Слід вказати на те, що суттєвим недоліком процесу інвестування агропромислового виробництва є сформована на сьогодні диспропорція в структурі капітальних вкладень. Вважаємо, необхідно більше уваги приділяти фасуванню виготовленої в області продовольчої продукції. Крім того, доцільно, щоб підвищена ризикованість сільськогосподарського виробництва компенсувалася вищим рівнем його прибутковості порівняно з іншими сферами економічної діяльності.

На жаль, ще не відпрацьовано паритет міжгалузевих економічних відносин у регіоні, що негативно відбивається на його інвестиційній привабливості для приватних інвесторів. На жаль, розраховувати сьогодні на суттєві приватні інвестиції, безумовно, зарано, оскільки в країні є певні економічні ризики. На наш погляд, головною причиною низької інвестиційної активності приватних інвесторів у сільському господарстві області є низька прибутковість і великий ризик у тваринництві та значна невизначеність з поверненням капіталу в рослинництві.

Залучення іноземних інвестицій сприяє зростанню й накопиченню основного капіталу, впровадженню новітніх (ресурсозберігаючих, а не витратних) технологій, розвитку матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств. Вони вкладаються переважно в ефективно працюючі підприємства й галузі, які мають високу оборотність капіталу, коротку тривалість виробничого циклу та періоду між інвестуванням та отриманням прибутку, низьку ризикованість і позбавлені сезонності (адже належні суми доходів можна отримати, вклавши капітал у найкращий, найприбутковіший варіант інвестування, але жоден потенційний інвестор не вклав свої кошти в підприємство, якщо норма прибутку буде у 8-10 разів нижчою за середньоринкову). Подальший економічний підйом цих суб'єктів господарювання повинен відбуватися переважно за рахунок

внутрішніх джерел фінансування (у необхідних випадках з одночасним використанням прямих іноземних інвестицій).

Прикладом здійснення інвестування вітчизняного виробництва саме українським інвестором є лідер АПК України – ТОВ СП «Нібулон», відоме не лише в Миколаївській області, а й за її межами. Наприклад, у 2010 році це підприємство здійснило реалізацію масштабного інвестиційного проекту розвитку інфраструктури зернового ринку Дніпровського басейну вартістю понад 150 млн. доларів США. Цим проектом передбачено будівництво суперсучасних елеваторів і терміналів, власного флоту для перевезення вантажів (на сьогодні він налічує 24 судна). За час свого функціонування ТОВ СП «Нібулон» інвестувало в агропромисловий комплекс майже 4,5 млрд. грн. [5]. На нашу думку, цей досвід доцільно враховувати й іншим вітчизняним сільськогосподарським підприємствам.

Для забезпечення надійності партнерства необхідно, щоб в угодах були передбачені не тільки обсяги інвестицій, а й заходи щодо їх захисту. У випадку подання заявки від інвестора всі необхідні дозволи слід оформлювати в максимально стислі терміни. Крім того, регіони повинні мати достатньо повноважень для укладання угод з іншими регіонами та країнами для реалізації спільних проектів.

ВИСНОВКИ

З метою підвищення інвестиційного потенціалу та привабливості регіонів України необхідно забезпечити прозорі й сприятливі умови для роботи іноземного бізнесу й удосконалити державні механізми поліпшення інвестиційного клімату в Україні.

Податковий кодекс, закони з дерегуляції, скорочення адміністративного втручання в бізнес, боротьба з корупцією – усі ці заходи повинні сприяти залученню іноземних інвестицій і дати змогу нашим власним інвестиціям працювати на відновлення.

Зазначені в статті проблеми вимагають подальшого глибокого наукового дослідження в напрямі розробки й реалізації відповідного механізму ефективного використання іноземних інвестицій в аграрному секторі економіки як України в цілому, так і в регіонах зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності за січень-вересень 2010 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.kiev.ua/page/?8823>.
2. Островская М. Итоги работы и перспективы завтрашнего дня / М.Островская // Южная правда. – 2010. – № 144. – С. 1, 3.
3. Островская М. Подводим итоги уходящего года / М.Островская // Южная правда. – 2009. – № 144. – С. 1.
4. Прямые инвестиции // Южная правда. – 2010. – № 137. – С. 3.
5. Гвардейское лидерство Алексея Вадатурского // Южная правда. – 2011. – № 2. – С. 1-2.